A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2023. június 15.*

„Előzetes döntéshozatal – Szociális biztonság – 883/2004/EK rendelet – A 3. cikk (1) bekezdésének a) pontja – A »betegségi ellátások« fogalma – Hatály – A munkavállalók szabad mozgása – EUMSZ 45. cikk – 492/2011/EK rendelet – A 7. cikk (2) bekezdése – Szociális kedvezmények – Eltérő bánásmód – Igazolások – Covid19 – Munkavállalóknak a nemzeti egészségügyi hatóság által elrendelt elkülönítése – Az említett munkavállalóknak a munkáltató általi kártalanítása – A munkáltató számára az illetékes hatóság által nyújtott visszatérítés – A akóhelyük szerinti állam hatósága által elfogadott intézkedéssel elkülönített határ menti ingázó munkavállalók kizárása”

A C-411/22. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2022. június 21-én érkezett, 2022. május 24-i határozatával terjesztett elő

a **Thermalhotel Fontana Hotelbetriebsgesellschaft mbH**

által indított,

a **Bezirkshauptmannschaft Südoststeiermark**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: M. L. Arastey Sahún tanácselnök, F. Biltgen (előadó) és J. Passer bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Thermalhotel Fontana Hotelbetriebsgesellschaft mbH képviseletében T. Katalan Rechtsanwältin,

* Az eljárás nyelve: német.

– az osztrák kormány képviseletében A. Posch, J. Schmoll és F. Werni, meghatalmazotti minőségben,

– a cseh kormány képviseletében O. Serdula, M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,

– a finn kormány képviseletében M. Pere, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében B.-R. Killmann és D. Martin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának, az EUMSZ 45. cikknek, valamint a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 141., 1. o.) 7. cikkének az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Thermalhotel Fontana Hotelbetriebsgesellschaft mbH (a továbbiakban: Thermalhotel Fontana) és a Bezirkshauptmannschaft Südoststeiermark (délkelet stájerországi közigazgatási hatóság, Ausztria; a továbbiakban: közigazgatási hatóság) között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgya, hogy ezen utóbbi megtagadta a Thermal Fontana részére a kártalanítás megfizetését azon jövedelemkiesés után, amelyet a munkavállalói a szlovéniai és magyarországi lakóhelyükön való, a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben e tagállamok hatóságai által előírt elkülönítés időszakai során szenvedtek el.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 883/2004 rendelet

3 A 883/2004 rendelet 3. cikke, amelynek címe „A rendelet alkalmazási köre”, (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ezt a rendeletet a következő szociális biztonsági ágakra vonatkozó valamennyi jogszabályra kell alkalmazni:

a) betegségi ellátások;

[…]”

4 E rendelet 5. cikke értelmében:

„E rendelet eltérő rendelkezései hiányában, és a megállapított különös végrehajtási rendelkezések fényében a következőket kell alkalmazni:

[…]

b) ha az illetékes tagállam jogszabályai szerint a jogkövetkezmények meghatározott tényállás vagy események bekövetkezésének tulajdoníthatók, az említett tagállamnak a hasonló tényállások vagy események bármely tagállamban történő bekövetkezését oly módon kell figyelembe vennie, mintha azok a saját területén következtek volna be.”

A 492/2011 rendelet

5 A 492/2011 rendelet 7. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Valamely tagállamnak egy másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgárát a foglalkoztatási és munkafeltételek tekintetében nem kezelhetik állampolgársága miatt a hazai állampolgároktól [helyesen: munkavállalóktól] eltérő módon, különösen, ami a javadalmazást, a munkaviszony megszüntetését és munkanélkülivé válás esetén az újraelhelyezést vagy újrafoglalkoztatást illeti.

(2) Az említett munkavállaló a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez.”

Az osztrák jog

6 Az 1950. október 14-i Epidemiegesetz 1950 (a járványokról szóló 1950. évi törvény; BGBl. 186/1950. sz.) az alapjogvitára a 7. és 32. §-a tekintetében a 2020. szeptember 25-i változatában (BGBl. I., 104/2020., 1. o.) a 17. §-a tekintetében pedig a 2006. július 24-i változatában (BGBl. I., 114/2006. sz.) alkalmazandó (a továbbiakban: EpiG).

7 Az EpiG-nek „A betegek elkülönítése” című 7. §-a értelmében:

„(1) Rendelet határozza meg azokat a bejelentési kötelezettség hatálya alá tartozó betegségeket, amelyek esetében a megbetegedett, illetve betegségre vagy fertőzésre gyanús személyek elkülönítésére irányuló intézkedések rendelhetők el.

(1a) A kötelezően bejelentendő – az (1) bekezdés szerinti rendeletben megjelölt – betegség terjedésének megakadályozása érdekében a megbetegedett, illetve betegségre vagy fertőzésre gyanús személyek elkülöníthetők, vagy e személyeknek a külvilággal való kapcsolata megakadályozható, ha a betegség jellegére és az érintett személy viselkedésére tekintettel más személyek egészségére nézve olyan súlyos és jelentős veszély áll fenn, amely kevésbé korlátozó intézkedésekkel nem szüntethető meg. […]

[…]”

8 Az EpiG „Egyes személyek felügyelete” című 17. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A járványügyi hatóság megfigyelésének vagy különleges felügyeletének vethetők alá az olyan személyek, akiket úgy kell tekinteni, hogy kötelezően bejelentendő betegség kórokozóit hordozzák. Az ilyen személyek tekintetében különleges bejelentési kötelezettség, időszakos orvosi vizsgálat és szükség esetén a lakóhelyükön való fertőtlenítés és elkülönítés alkalmazható; ha a lakóhelyen való elkülönítés észszerűen nem valósítható meg, az elkülönítést és az ellátást az e célra szánt helyiségekben is el lehet rendelni.”

9 Az EpiG-nek „A jövedelemkiesés megtérítése” című 32. §-a a következőket írja elő:

„(1) A természetes és jogi személyek, valamint kereskedelmi jogi személyegyesítő társaságok részére akkor és annyiban kell az általuk történő jövedelemszerzés akadályozottsága folytán keletkezett vagyoni hátrányok miatt kártalanítást nyújtani, ha és amennyiben

1. a 7. vagy 17. § alapján elkülönítették őket,

[…]

ez jövedelemkiesést eredményez.

[…]

(2) A kártalanítás az (1) bekezdésben említett hatósági intézkedés minden egyes napjára jár.

(3) A munkaviszonyban álló személyek részére nyújtott kártalanítást az Entgeltfortzahlungsgesetz [a munkabér rendszeres fizetéséről szóló törvény, BGBl. 399/1974. sz.] értelmében vett rendszeres munkabér alapján kell kiszámítani. A munkáltatók a munkavállalók részére az adott munkahelyen szokásos munkabérfizetési napokon fizetik ki a kártalanítás megfelelő összegét. A szövetségi állammal szemben fennálló, kártalanításhoz való jog a kifizetés időpontjában átszáll a munkáltatóra. […]

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10 A Thermalhotel Fontana székhelye Ausztriában van, ahol szállodát üzemeltet.

11 2020 negyedik negyedévében e szálloda több alkalmazottján Covid19-tesztet végeztek, amelyek eredménye pozitív volt, amit a Thermalhotel Fontana bejelentett az osztrák egészségügyi hatóságnak.

12 Tekintettel arra, hogy ezek az alkalmazottak Szlovéniában és Magyarországon rendelkeztek lakóhellyel, e hatóság nem írt elő velük szemben az EpiG rendelkezései szerinti elkülönítési intézkedéseket, hanem tájékoztatta e tagállamok illetékes hatóságait, amelyek az említett alkalmazottakkal szemben bizonyos időszakokra a lakóhelyükön való elkülönítést rendeltek el.

13 Ezen elkülönítési időszakokban a Thermalhotel Fontana az érintett munkavállalók számára továbbra is fizette a munkabérüket, mégpedig, amint az az osztrák kormány észrevételeiből kitűnik, a polgári törvénykönyvnek és az Angestelltengesetznek (a munkavállalókról szóló törvény; BGBl. 292/1921. sz.) a Bundesgesetzből (szövetségi törvény; BGBl. I. 74/2019. sz.) eredő változatában foglalt vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően, amelyek annyiban alkalmazandók, amennyiben a munkaszerződésükre az osztrák jog az irányadó.

14 A Thermalhotel Fontana a 2020. december 1-jei leveleiben az EpiG 32. §-a alapján a közigazgatási hatóságtól kártalanítást kért az ezen munkavállalóknak az elkülönítésük időszaka során felmerült jövedelemkiesése után, úgy vélve, hogy mivel ezen időszakok során az említett munkavállalók részére fizette a munkabérüket, a kártalanításhoz való jog átszállt rá. E kérelmeket a 2020. december 29-i határozatokkal elutasították.

15 A Landesverwaltungsgericht Steiermark (stájerországi regionális közigazgatási bíróság, Ausztria) az e határozatokkal szemben benyújtott kereseteket megalapozatlanság miatt elutasította. E bíróság – megállapítva, hogy a kártalanítási kérelmekhez mellékelt dokumentumok külföldi hatóságok olyan határozatai vagy igazolásai, amelyek az érintett munkavállalókkal szemben elkülönítési intézkedést írtak elő – kifejtette, hogy kizárólag az EpiG alapján hozott, a munkavállalók tekintetében jövedelemkiesést okozó közigazgatási intézkedésen alapuló határozat keletkeztet az e törvény értelmében vett kártalanításhoz való jogot.

16 A Thermalhotel Fontana ezen elutasító határozatokkal szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Verwaltungsgerichtshofhoz (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria), azaz a kérdést előterjesztő bírósághoz, vitatva, hogy az EpiG 32. §-ának (1) és (3) bekezdése a Landesverwaltungsgericht Steiermark (stájerországi regionális közigazgatási bíróság) általi értelmezés alapján összeegyeztethető lenne az EUMSZ 45. cikkel és a 883/2004 rendelettel.

17 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja az, hogy ha az EpiG 32. §-a szerinti kártalanítást a 883/2004 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett „betegségi ellátásnak” kell minősíteni, az osztrák hatóságoknak és bíróságoknak a más tagállamban elfogadott, elkülönítést elrendelő határozatot a 883/2004 rendelet 5. cikkének b) pontja értelmében úgy kell figyelembe venniük, mintha azt egy osztrák hatóság hozta volna. Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy nem ez a helyzet, így az említett kártalanítás nem tartozik e rendelet hatálya alá. E tekintetben először is megállapítja, hogy a kedvezményezettet, aki a jövedelemszerző tevékenységének a gyakorlásában akadályoztatva van, a jövedelemkiesés után anélkül kártalanítják, hogy feltétlenül betegnek kellene lennie, mivel az elkülönítési intézkedést vele szemben elfogadhatták pusztán a betegség vagy a megfertőződés gyanúja miatt is. Másodszor, az elkülönítési intézkedés elfogadása nem az elkülönített személy gyógyulását célozza, hanem a lakosságnak az e személy általi megfertőzéssel szembeni védelmét, és az EpiG 32. §–ában előírt kártalanítás célja nem a betegség vagy a kezelés költségeinek kompenzálása.

18 Ami az EUMSZ 45. cikket és a 492/2011 rendelet 7. cikkét illeti, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozás a munkáltató kártalanításának feltételeként közvetetten azt írja elő, hogy a munkavállalóinak belföldön kell lakóhellyel rendelkezniük, e feltétel tehát a munkavállalókkal szembeni egyenlőtlen bánásmódnak minősül, amely közvetetten az állampolgárságon alapul. E tekintetben e bíróság megjegyzi, hogy a Thermalhotel Fontana alkalmazottaihoz hasonló, határ menti ingázó munkavállalókat, akiknek a Covid19-tesztjei pozitívak lettek, az Ausztriában lakóhellyel rendelkező, ugyanilyen helyzetben lévő munkavállalókkal ellentétben nem az osztrák hatóság különítette el. Ugyanakkor e határ menti ingázó munkavállalókra a lakóhelyük szerinti tagállamban hatályban lévő intézkedések alapján e

hatóság által előírtakhoz hasonló elkülönítési intézkedések vonatkoztak, amelyek tekintetében az EpiG a jövedelemkiesés után nem biztosít kártalanításhoz való jogot. A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint az a körülmény, hogy az ily módon elkülönített munkavállalóknak járó munkabér kifizetését követően a munkáltató az, aki érvényesíti az érintett munkavállalóktól származtatott, kártalanításhoz való jogot, nincs hatással ezen elemzésre.

19 E bíróság úgy véli, hogy az ilyen eltérő bánásmód esetleges igazolása alapítható a közegészségre, mivel az elkülönítési határozatok tiszteletben tartását az osztrák hatóságok csak az ország területén ellenőrizhetik, ahol a világjárványt érintő helyzet eltérhet a más tagállamban fennálló helyzettől. További igazolásként szolgálhat az, hogy az osztrák állam kizárólag az osztrák hatóságok által elrendelt elkülönítési intézkedés hatálya alá tartozó munkavállaló jövedelemszerző tevékenységének akadályozásáért felelős. Következésképpen azok a határ menti ingázó munkavállalók, akikkel szemben a lakóhelyük szerinti tagállam hatóságai által elrendelt elkülönítési intézkedéseket alkalmaznak, ezen államhoz irányíthatók annak kérelmezése érdekében, hogy az ott esetlegesen fennálló kártalanítási rendszereket igénybe vehessék. A kérdést előterjesztő bíróságnak mindenesetre kétségei vannak az érintett egyenlőtlen bánásmód arányos jellegét illetően.

20 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [883/2004/EK] rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett betegségi ellátásnak minősül-e az olyan kártalanítás, amely Covid19-ben megbetegedett, illetve Covid19-betegségre vagy -fertőzésre gyanús személyekként történő elkülönítésük ideje alatt illeti meg a munkavállalókat az általuk történő jövedelemszerzés akadályozottsága folytán keletkezett vagyoni hátrányok ellensúlyozása érdekében, és amelyet először a munkáltatónak kell kifizetnie a munkavállalók részére, a kifizetés időpontjában pedig a munkáltatóra száll át a szövetségi állammal szemben fennálló, kártalanításhoz való jog?

2) Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. cikket és a [492/2011 rendelet] 7. cikkét, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az egészségügyi hatóság által pozitív Covid19-teszteredmény miatt elrendelt elkülönítés folytán a munkavállalók által elszenvedett jövedelemkiesés ellensúlyozására nyújtott kártalanítás (amelyet először a munkáltatónak kell kifizetnie a munkavállalók részére, és annak erejéig megtérítéshez való jog illeti meg a munkáltatót a szövetségi állammal szemben) folyósításának az a feltétele, hogy az elkülönítést belföldi hatóság rendelje el a nemzeti járványügyi rendelkezések alapján, és így nem részesülnek ilyen kártalanításban azok a munkavállalók, akik határ menti ingázó munkavállalóként másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, és akiknek elkülönítését (»karantén«) a lakóhelyük szerinti állam egészségügyi hatósága rendeli el?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

21 A kérdést előterjesztő bíróság az első kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 883/2004 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az államilag finanszírozott kártalanítás, amelyet a munkavállalóknak azon vagyoni károk után nyújtanak, amelyeket a jövedelemszerző tevékenységüknek a Covid19-ben való megbetegedésük, annak

gyanúja vagy az említett betegséggel való megfertőződésük gyanúja miatti elkülönítésük során fennálló akadályoztatása okozott, az e rendelkezés értelmében vett „betegségi ellátásnak” minősül, és így e rendelet hatálya alá tartozik.

22 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 883/2004 rendelet hatálya alá tartozó, és az abból kizárt ellátások közötti különbségtétel alapvetően az egyes ellátások alkotóelemein alapul, többek között azok célján és nyújtásának a feltételein, és nem azon, hogy a nemzeti szabályozás szociális biztonsági ellátásnak minősíti-e az ellátást, vagy sem (2021. július 15-i A [Állami egészségügyi ellátások] ítélet, C-535/19, EU:C:2021:595, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából így az következik, hogy valamely ellátás akkor tekinthető szociális biztonsági ellátásnak, ha azt egyrészt jogszabályban meghatározott helyzetben a jogosult személyes szükségletének bármiféle egyedi és diszkrecionális mérlegelése nélkül nyújtják, másrészt az a 883/2004 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében kifejezetten felsorolt kockázatok valamelyikét fedezi. E két feltételnek egyszerre kell teljesülnie (2021. július 15-i A [Állami egészségügyi ellátások] ítélet, C-535/19, EU:C:2021:595, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

24 Az előző pontban hivatkozott első feltétel tekintetében emlékeztetni kell arra, hogy az akkor teljesül, ha az ellátás nyújtására objektív feltételekre tekintettel kerül sor, amelyek – amint teljesülnek – anélkül biztosítanak jogot az ellátásra, hogy az illetékes hatóság figyelembe vehetne egyéb személyes körülményeket (2021. július 15-i A [Állami egészségügyi ellátások] ítélet, C-535/19, EU:C:2021:595, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy az első említett feltétel teljesül, mivel az alapügy tárgyát képező ellátást jogilag meghatározott objektív kritériumok alapján nyújtják, anélkül hogy az illetékes hatóság figyelembe venné a munkavállalóknak az elkülönítésükön és a rendszeres munkabérük összegén kívüli egyéb személyes körülményeit.

26 A jelen ítélet 23. pontjában említett második feltételt illetően emlékeztetni kell arra, hogy az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja kifejezetten említi a „betegségi ellátásokat”.

27 E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy az e rendelkezés értelmében vett „betegségi ellátások” alapvető célja a beteg gyógyulása az állapotának megfelelő ellátások igénybe vételével, amelyek így a kóros állapothoz fűződő kockázatot fedezik (2021. július 15-i A [Állami egészségügyi ellátások] ítélet, C-535/19, EU:C:2021:595, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Márpedig az olyan kártalanítás esetében, mint amelyet az EpiG 32. §-a ír elő, nem ez a helyzet.

29 Egyrészt ugyanis az ilyen kártalanításban való részesülés tekintetében nincs jelentősége annak, hogy az EpiG szerinti elkülönítési intézkedés hatálya alatt álló személy ténylegesen beteg-e, vagy sem, vagy hogy az adott esetben a Covid19-kórhoz kapcsolódó kockázat megvalósul-e, vagy sem, mivel az ily módon történő elkülönítéshez elegendő, ha fennáll a Covid19-betegségnek vagy az azzal való megfertőződésnek a gyanúja. Másrészt az elkülönítést, amelynek a tiszteletben tartását e kártalanítással biztosítani kívánják, nem az elkülönített személy gyógyulása céljából rendelik el, hanem a lakosságnak az utóbbi személy általi megfertőzésével szembeni védelme érdekében.

30 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 883/2004 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az államilag finanszírozott kártalanítás, amelyet a munkavállalóknak azon vagyoni károk után nyújtanak, amelyeket a jövedelemszerző tevékenységüknek a Covid19-ben való megbetegedésük, annak gyanúja vagy az említett betegséggel való megfertőződésük gyanúja miatti elkülönítésük során fennálló akadályoztatása okozott, nem minősül az e rendelkezés értelmében vett „betegségi ellátásnak”, és így nem tartozik e rendelet hatálya alá.

A második kérdésről

31 Az első kérdésre adott nemleges válaszra tekintettel válaszolni kell a második kérdésre, amellyel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az EUMSZ 45. cikket és a 492/2011 rendelet 7. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az olyan jövedelemkiesés után járó kártalanítás nyújtásának, amelyet a munkavállalók a Covid19-teszt pozitív eredménye alapján elrendelt elkülönítés miatt szenvednek el, az a feltétele, hogy az elkülönítési intézkedést e tagállam hatósága e szabályozás alapján rendelje el.

32 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdése azt írja elő, hogy a munkavállalók szabad mozgása magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében.

33 Az egyenlő bánásmódnak az e rendelkezésben előírt elvét pontosítja a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése is, amely szerint valamely tagállamnak valamely másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgára a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez (2022. április 28-i Gerencia Regional de Salud de Castilla y León ítélet, C-86/21, EU:C:2022:310, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 Ezenkívül a Bíróság megállapította, hogy az említett rendelet 7. cikkének (2) bekezdésére éppúgy hivatkozhatnak a valamely fogadó tagállamban élő migráns munkavállalók, mint a határ menti ingázó munkavállalók, akik – noha ezen utóbbi tagállamban folytatnak foglalkoztatottként tevékenységet – egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel (2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

35 A „szociális kedvezmény” fogalma, amelyet a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése kiterjesztett a más tagállamok állampolgárságával rendelkező munkavállalókra, minden olyan kedvezményt magában foglal – függetlenül attól, hogy az a munkaszerződéshez kapcsolódik-e, vagy sem –, amelyet általában a hazai munkavállalók esetében, főként objektív munkavállalói minőségük folytán vagy az állam területén való lakóhellyel rendelkezés puszta ténye alapján elismernek, és e fogalomnak a más tagállamok állampolgárságával rendelkező munkavállalókra való kiterjesztése következésképpen alkalmasnak tűnik az Unión belüli mobilitásuk megkönnyítésére, ennélfogva pedig a fogadó tagállamba való integrációjukra, a szociális kedvezményekre való, e rendelkezésben foglalt hivatkozást pedig nem lehet megszorítóan értelmezni (2022. június 16-i Bizottság kontra Ausztria [A családi ellátások indexálása] ítélet, C-328/20, EU:C:2022:468, 95. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 Meg kell állapítani, hogy az olyan kártalanítás, mint amelyet az EpiG 32. §-a előír, ilyen „szociális kedvezménynek” minősül. E cikk (1) bekezdésének szövege szerint ugyanis azt többek között az e törvény alapján elkülönített személyeknek nyújtják a jövedelemszerző tevékenységük akadályozásával okozott vagyoni kár miatt.

37 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmódnak az EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésében és a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében foglalt szabálya nemcsak az állampolgárság alapján történő nyilvánvaló hátrányos megkülönböztetést tiltja, hanem minden olyan rejtett módon való hátrányos megkülönböztetést is tilt, amely egyéb megkülönböztető kritériumok alkalmazása által ténylegesen ugyanarra az eredményre vezet. Így a nemzeti jog valamely rendelkezése, még ha állampolgárság szerinti különbségtétel nélkül alkalmazandó is, közvetetten hátrányosan megkülönböztetőnek tekintendő, amennyiben jellegénél fogva a más tagállamok állampolgárságával rendelkező munkavállalókat nagyobb mértékben érintheti, mint a belföldi munkavállalókat, és következésképpen fennáll annak a veszélye, hogy különösen az előbbieket hozza hátrányosabb helyzetbe, kivéve ha azt objektív okok igazolják, és az arányos az elérni kívánt céllal (2022. december 8-i Caisse nationale d’assurance pension ítélet, C-731/21, EU:C:2022:969, 31. és 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

38 Az alapeljárásban nem vitatott, hogy az EpiG 32. §-a szerinti kártalanítást csak az e törvény, és különösen annak 7. és 17. §-a alapján elkülönített személyeknek nyújtják. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az ily módon elkülönített személyek általában Ausztria területén rendelkeznek lakóhellyel. Ezzel szemben az alapügy által érintett határ menti ingázókat, akik egy másik tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, nem az említett törvény alapján, hanem a lakóhelyük szerinti állam egészségügyi szabályozása alapján különítették el. Következésképpen az elkülönítésük által okozott vagyoni károk az említett 32. § alapján nem téríthetők meg.

39 Ebből következik, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy az e kártalanításra való jogosultság közvetetten az ausztriai lakóhely feltételéhez kapcsolódik. Márpedig a jelen ítélet 37. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból eredő kritériumok szerint a belföldi lakóhelyre vonatkozó ilyen feltétel igazolás hiányában közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül, mivel jellegénél fogva inkább a migráns munkavállalókat érintheti, mint a belföldi munkavállalókat, és következésképpen fennáll annak a veszélye, hogy különösen az előbbieket hozza hátrányosabb helyzetbe (lásd ebben az értelemben: 2020. április 2-i PF és társai ítélet, C-830/18, EU:C:2020:275, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Ezt a következtetést nem befolyásolja az a körülmény, hogy az EpiG 32. §-ának (3) bekezdése értelmében a kártalanítás összegét az e törvényen alapuló elkülönítési intézkedés hatálya alá tartozó munkavállalók munkáltatóinak kell kifizetniük, és ezért e munkáltatókat illeti meg a követelés az állammal szemben, míg a más tagállam egészségügyi szabályozása alapján elkülönített határ menti ingázó munkavállalók esetében e munkáltatók az EpiG alapján nem jogosultak arra, hogy az osztrák állam megtérítse számukra azt a munkabért, amelyet e munkavállalók számára az elkülönítésük ideje alatt továbbra is megfizetnek.

41 A Bíróság ugyanis megállapította, hogy a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó szabályok érvényesülését könnyen megakadályozná, ha a tagállamok az e szabályokban foglalt tilalmakat megkerülhetnék pusztán azáltal, hogy a munkáltatókkal szemben írnak elő az általuk alkalmazott munkavállalókra vonatkozóan olyan kötelezettségeket vagy feltételeket, amelyeknek közvetlenül a munkavállalókkal szembeni alkalmazása a szabad mozgás jogának a korlátozását jelentené,

amelyre a munkavállalók az EUMSZ 45. cikk alapján hivatkozhatnak (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i Schiebel Aircraft ítélet, C-474/12, EU:C:2014:2139, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Ami a jelen ítélet 37. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett objektív igazolás fennállását illeti, a kérdést előterjesztő bíróság, valamint az osztrák kormány megemlíti a közegészség célját, mivel az elkülönítési időszak alatt felmerült jövedelemkiesés megtérítése az elkülönítésnek mint az egészségügyi hatóságok által a fertőzések arányának csökkentése érdekében hozott intézkedésnek a tiszteletben tartását hivatott elősegíteni. Ebben a kontextusban azt, hogy kizárólag az EpiG alapján elrendelt elkülönítési intézkedések miatt nyújtanak kártalanítást, az igazolja, hogy az ilyen intézkedések tiszteletben tartását csak nemzeti területen lehet ellenőrizni.

43 E tekintetben kétségtelenül úgy kell tekinteni, hogy a közegészség érdekét – amely alapján többek között az EUMSZ 45. cikk (3) bekezdése értelmében korlátozható a munkavállalók szabad mozgása – valóban szolgálja az, ha az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló elkülönítési intézkedéseket írnak elő, és ezen intézkedések tiszteletben tartásának az ösztönzése érdekében kártalanítást biztosítanak.

44 E cél elérésére azonban nem tűnik alkalmasnak, ha kizárólag a nemzeti szabályozás – a jelen esetben az EpiG – alapján elkülönített személyeknek nyújtanak kártalanítást, kizárva többek között a lakóhelyük szerinti tagállamban hatályban lévő egészségügyi intézkedések alapján elkülönített migráns munkavállalókat. Az ilyen migráns munkavállalók kártalanítása ugyanis ugyanúgy ösztönözhetné ezen utóbbiakat arra, hogy a velük szemben előírt elkülönítést tiszteletben tartsák, ami a közegészség érdekét szolgálná. Ezenkívül, ami az elkülönítés tiszteletben tartásának ellenőrzésére vonatkozó lehetőséget illeti, úgy tűnik – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat sérelme nélkül –, hogy az EpiG 32. §-a szerinti kártalanításban az arra jogosult személyek azért részesülnek, mert velük szemben elkülönítési intézkedést rendeltek el, nem pedig azért, mert azt tiszteletben tartják.

45 A kérdést előterjesztő bíróság és az osztrák kormány arra is hivatkozik esetleges igazolásként, hogy a kártalanításnak a kizárólag az EpiG alapján elkülönített személyek számára való nyújtása abból ered, hogy az osztrák állam kizárólag e személyek tekintetében felelős a jövedelemszerző tevékenységnek az elkülönítési intézkedéssel okozott akadályozásáért, és a lakóhelyük szerinti tagállam egészségügyi szabályozása alapján elkülönített migráns munkavállalók ezen állam illetékes hatóságaihoz fordulhatnak az e szabályozás szerinti esetleges kártalanításhoz való joguk érvényesítése érdekében.

46 Márpedig ez az érvelés önmagában nem olyan konkrét célra vonatkozik, amely igazolhatná a munkavállalók szabad mozgásának akadályozását. Mivel ezen érvelés – amint azt többek között a cseh kormány megjegyzi – az EpiG 32. §-a szerinti kártalanítás pénzügyi költségeinek korlátozására irányuló törekvésen alapul, emlékeztetni kell arra, hogy bár a költségvetési megfontolások szolgálhatnak valamely tagállam szociális politikai választásainak alapjául, és befolyásolhatják az általa elfogadni kívánt szociális védelmi intézkedések jellegét és terjedelmét, önmagukban nem minősülnek e politika céljainak, így nem igazolhatják a migráns munkavállalók hátrányos megkülönböztetését (2013. június 20-i Giersch és társai ítélet, C-20/12, EU:C:2013:411, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Ebben a kontextusban, még ha – amint azt az osztrák kormány állítja – a nem az EpiG 32. §-a alapján elrendelt elkülönítési intézkedések által okozott jövedelemkiesés utáni kártalanítás megtagadása az olyan migráns munkavállalók jogalap nélküli gazdagodásának elkerülésére is irányul, akiket a lakóhelyük szerinti tagállam a saját illetékes hatóságai által elrendelt elkülönítés miatt szintén kártalanít, meg kell állapítani, hogy az ilyen megtagadás meghaladja az e túlzott mértékű kompenzáció elkerüléséhez szükséges mértéket. Amint ugyanis arra a Bizottság rámutatott, e lehetőség kizárásához elegendő, ha a kártalanítás nyújtása során az osztrák hatóságok figyelembe veszik a más tagállam szabályozása alapján már kifizetett vagy kifizetendő kártalanítást, adott esetben az előbbi összeg csökkentése útján.

48 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 45. cikket és a 492/2011 rendelet 7. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az olyan jövedelemkiesés után járó kártalanítás nyújtásának, amelyet a munkavállalók a Covid19-teszt pozitív eredménye alapján elrendelt elkülönítés miatt szenvednek el, az a feltétele, hogy az elkülönítési intézkedést e tagállam hatósága e szabályozás alapján rendelje el.

A költségekről

49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

az államilag finanszírozott kártalanítás, amelyet a munkavállalóknak azon vagyoni károk után nyújtanak, amelyeket a jövedelemszerző tevékenységüknek a Covid19-ben való megbetegedésük, annak gyanúja vagy az említett betegséggel való megfertőződésük gyanúja miatti elkülönítésük során fennálló akadályoztatása okozott, nem minősül az e rendelkezés értelmében vett „betegségi ellátásnak”, és így nem tartozik e rendelet hatálya alá.

2) Az EUMSZ 45. cikket és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkét

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amelynek értelmében az olyan jövedelemkiesés után járó kártalanítás nyújtásának, amelyet a munkavállalók a Covid19-teszt pozitív eredménye alapján elrendelt elkülönítés miatt szenvednek el, az a feltétele, hogy az elkülönítési intézkedést e tagállam hatósága e szabályozás alapján rendelje el.

Aláírások